

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Tiel 2030

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

16 december 2009 / rapportnummer 2325-43

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING

Burgemeester en wethouders van de gemeente Tiel hebben een ontwerp-structuurvisie opgesteld waarin zij hun visie op het ruimtelijke beleid voor de periode tot 2030 vastleggen. Bij de structuurvisie is een plan-milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Het MER richt zich op de m.e.r.¹-(beoordelings)plichtige activiteiten in de structuurvisie, te weten:

- de uitbreiding van de woonwijk Passewaaij met 2200 woningen;
- de aanleg van een westelijke ontsluitingsweg;
- de aanleg van een klimaatdijk in Tiel-Oost.

De m.e.r.-procedure is ook doorlopen vanwege mogelijk nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden in bredere zin.

Tijdens de toetsing van het MER heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder 'Commissie') nadere informatie gevraagd over:

- de behoefte aan en de locatiekeuze voor de uitbreiding van Passewaaij;
- de noodzaak voor aanleg van een westelijke ontsluitingsweg;
- de veiligheidstekorten bij de klimaatdijk.

Verder plaatste de Commissie kanttekeningen bij de effectbeschrijving voor natuur.

De gemeente heeft deze gegevens verwerkt in een Aanvulling op het plan-MER. De Commissie² is van oordeel dat de **essentiële informatie** voor besluitvorming in het MER en de aanvulling **aanwezig** is.

De Structuurvisie beschrijft drie scenario's voor de toekomst van Tiel (Stad aan de Waal, Netwerkstad, Betuwestad), waaruit de structuurvisiekaart als 'combinatiealternatief' naar voren komt. Die afweging is al voorafgaand aan het MER gemaakt. In het MER heeft nauwelijks alternatievenonderzoek plaatsgevonden. De meeste keuzes zijn gemaakt voordat het MER werd opgesteld.

Voor Tiel-Oost is in het verleden al een onderzoek- en overlegtraject gestart in het kader van een 'Experiment met aangepast bouwen' in de Kleine-Willemspolder en de aanleg van een klimaatdijk.

Alleen voor de westelijke ontsluitingsweg zijn in het MER een noordelijke en een zuidelijke variant met elkaar vergeleken resulterend in een voorkeur voor de noordelijke variant.

De milieueffecten van de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten zijn in eerdergenoemde trajecten globaal en vooral kwalitatief in beeld gebracht. In vervolgbesluitvorming (bestemmingsplannen) moeten nog keuzes gemaakt worden over de daadwerkelijke inrichting. De milieueffecten kunnen dan gedetailleerder onderzocht worden.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie toegelicht.

¹ De afkorting m.e.r. staat voor de procedure van milieueffectrapportage. MER staat voor het milieueffectrapport.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Woningbouw in Passewaaij

De Commissie constateerde dat in de woonvisie uit 2004 waarnaar in het MER wordt verwezen, onvoldoende actuele gegevens staan voor de onderbouwing van de aantallen nieuwe woningen.

De locatie Passewaaij zou al eerder zijn vastgelegd, maar waar precies en op basis van welke afweging was lastig uit het MER af te leiden.

De aanvulling geeft actuele gegevens over de behoefte en specifieke verwijzingen naar eerdere onderbouwingen van de keuze voor de uitbreiding van Passewaaij. Daarmee is de benodigde informatie gegeven. Bij de verdere inrichting zullen de milieugevolgen meer in detail moeten worden bekeken. Een aandachtspunt daarbij is de uitloop naar het zuidelijk gelegen Natura 2000-gebied. De woningbouwprognoses zullen vanzelfsprekend opgezette tijden voorafgaand aan besluiten over bestemmingsplannen moeten worden geactualiseerd.

2.2 Westelijke ontsluitingsweg

In het MER zijn weliswaar een noordelijke en een zuidelijke variant voor de ontsluitingsweg vergeleken, maar de keuze om een westelijke ontsluitingsweg aan te leggen wordt niet onderbouwd. In de Mobiliteitsvisie uit 2008 komen alleen kwalitatieve verkeerskundige afwegingen aan de orde, maar geen milieuaspecten.

De aanvulling gaat verder in op nut en noodzaak van de aanleg van een westelijke ontsluiting. Hiervoor worden verkeerskundige argumenten opgesomd en enkele verkeersplots gegeven. Ook wordt nader ingegaan op de (on)mogelijkheden van het opwaarderen van de bestaande Provinciale weg.

In de aanvulling is tevens een effectbeoordeling van de capaciteitsuitbreiding van de Provinciale weg N834 opgenomen. In de beoordeling krijgt de capaciteitsuitbreiding voor het criterium netwerk een '0 – geen relevant effect'. De twee varianten voor de westelijke ontsluitingsweg scoren in het PlanMER hierop positief. Naar mening van de Commissie zou capaciteitsuitbreiding positiever moeten scoren op een criterium dat "*de mate waarin gebruik wordt gemaakt van bestaande netwerken*"³ beschrijft.

De Commissie constateert dat voor de nut- en noodzaak-analyse nog een stap nodig zal zijn in de cijfermatige onderbouwing en de milieukundige afweging. Maar dat kan in de vervolgfase gebeuren.

2.3 Klimaatdijk

Het MER geeft geen onderbouwing van de noodzaak van de dijkversterking op basis van een beschrijving van veiligheidstekorten, terwijl de bijdrage aan het oplossen van de kwelproblematiek naar het oordeel van de Commissie met 9% gering is.

De aanvulling verwijst naar algemene toekomstige veiligheidsdoelen (klimaatbestendig toekomst, Deltacommissie 2008). Daarnaast wordt vermeld dat de

³ PlanMER, paragraaf 4.2, pagina 32.

bijdrage van de klimaatdijk aan de kwelproblematiek het verschil maakt tussen een voor het waterschap niét of net wél acceptabele kwelsituatie.

Die motivering in aanmerking nemend kan de specifieke dimensionering en inrichting van de dijk in relatie tot de hoogwaterveiligheid ook later in de vervolgfase worden bekeken en afgewogen. Bij die afweging zal ook expliciet rekening moeten worden gehouden met landschap⁴ en natuur.

2.4

Natuur

Ecologische hoofdstructuur

Het voornemen om een brede klimaatdijk aan te leggen waarlangs ook woningen zijn gesitueerd, kan in conflict komen met het nee-tenzij-beleid voor de ecologische hoofdstructuur (EHS).

Uit de aanvulling blijkt dat het project in goed overleg met de provincie is ontwikkeld als een 'Experiment met aangepast bouwen'⁵. De provincie heeft expliciet aangegeven aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan op grond van de saldo-benadering uit het EHS-beleid. De concrete invulling daarvan is noch in het MER, noch in de aanvulling benoemd. Wel zijn opties gesuggereerd. Definitieve afspraken dienen in de vervolgfase te worden vastgelegd.

Natura 2000

In de passende beoordeling werd geconcludeerd dat er een *licht, maar niet wezenlijk negatief* effect is voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied aangaande de ecologische samenhang. Het argument daarvoor was dat er in de huidige situatie reeds sprake is van een onderbreking bij Tiel en dat de voorgenomen ontwikkelingen dit niet veranderen.

De Commissie merkte hierover op dat aantasting door woningbouw op de koppen van de zones ter weerszijden van de onderbreking ook een negatieve invloed kan hebben op de samenhang.

In de aanvulling is deze effectbeoordeling nader toegelicht en aannemelijk gemaakt dat er – wederom onder de condities gesteld in de brief van de provincie – geen kans is op significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal, zelfs als rekening gehouden wordt met de verbeterdoelen⁶ die voor een aantal habitats en soorten gelden.

⁴ De ligging van de dijk in zijn omgeving.

⁵ Zie brief 2007-012047 van GS Gelderland aan B&W gemeente Tiel d.d. 22 september 2008 inzake ontwikkeling Kleine Willemspolder.

⁶ Ten onrechte wordt in de aanvulling (pagina 2 van de aanvullende natuurtoets) aangegeven dat in de passende beoordeling niet aan de verbeterdoelstellingen getoetst zou moeten worden. Bij een verbeterdoelstelling voor Natura 2000 moet nagegaan worden of het voornemen uitbreiding (in omvang, kwaliteit of populatie) niet in de weg staat. Die analyse wordt overigens in de aanvullende natuurtoets ook gegeven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing plan-MER

Initiatiefnemer: het college van Burgemeester en wethouders van gemeente Tiel

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Tiel

Besluit: vaststellen een Structuurvisie

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C11.1, D12.1, C1.2;
alsmede vanwege een passende beoordeling

Activiteit: nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Tiel

Procedurale gegevens:

kennisgeving planMER: 7 september 2009

ter inzage legging MER: 7 september t/m 19 oktober 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 7 september 2009

aanvulling op het MER: ontvangen op 1 december 2009

toetsingsadvies MER en aanvulling daarop uitgebracht: 16 december 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. D.A. Boogert

ing. P.J.M. van den Bosch

H.H. Janssen (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

mr. S.M. van Velsen (werkgroepsecretaris)

drs. M. van Eck (werkgroepsecretaris vanaf verzoek om aanvulling)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- plan-MER Structuurvisie Tiel, eindrapport, gemeente Tiel, 21 augustus 2009;
- Structuurvisie Tiel 2030, inspraakverslag op het voorontwerp, gemeente Tiel, 1 september 2009;
- Structuurvisie Tiel 2030, ontwerp, gemeente Tiel, augustus 2009;
- Rapport Ecologische haalbaarheid EMAB-project Kleine Willemspolder Tiel, Voortoets van het initiatief aan de Natuurwetgeving (FF-wet, NB-wet, EHS), Jos Rademaker Ecologie en Ontwikkeling, 20 januari 2008;
- Streekplanuitwerking. Zoekzones stedelijke functies en landschappelijke versterking, provincie Gelderland, 12 december 2006;
- Streekplanuitwerking stedelijke functies, voortoets Natura 2000 Gelderland, Arcadis, 20 oktober 2006;
- Kaartmateriaal Zoekzones streekplanuitwerking deeltuitwerking regio Rivierland, provincie Gelderland 12 december 2006;
- Aanvulling Plan-MER Structuurvisie Tiel, gemeente Tiel, november 2009;
- Bijlaen bij Aanvulling Plan-MER Structuurvisie Tiel, gemeente Tiel, november 2009.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie Tiel 2030 en de aanvulling daarop

De gemeente Tiel maakt een structuurvisie, waarin zij haar visie op het ruimtelijke beleid voor de periode 2030 vastlegt. Voor de structuurvisie is een plan-milieueffectrapport opgesteld. De m.e.r.-(beoordelings)-plichtige activiteiten die worden opgenomen in de structuurvisie en waarop het plan-MER is gericht zijn de uitbreiding van de woonwijk Passewaaij met 2200 woningen, de aanleg van een klimaatdijk in Tiel-Oost en de aanleg van een westelijke ontsluitingsweg.

ISBN: 978-90-421-2886-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

